

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE O SARADNJI U OBLASTI BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Severne Makedonije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima, potpisan u Skoplju, dana 16. decembra 2019. godine, u originalu na srpskom, makedonskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u originalu na srpskom jeziku glasi :

SPORAZUM*između***VLADE REPUBLIKE SRBIJE****I****VLADE REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE****O****SARADNJI U OBLASTI BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA**

Vlada Republike Srbije i Vlada Republike Severne Makedonije (u daljem tekstu: Strane),

Pozivajući se na obaveze koje su Strane preuzele uz sprovođenje: Konvencije Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala od 15. novembra 2000. godine, Protokola za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, naročito ženama i decom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala, od 15. novembra 2000. godine, Konvencije Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima, od 16. maja 2005. godine, Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima deteta, od 20. novembra 1989. godine, Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima deteta o prodaji dece, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji, od 25. maja 2000. godine,

Imajući u vidu da trgovina ljudima predstavlja jedan od najtežih oblika kršenja ljudskih prava,

U cilju unapređenja prevencije, identifikacije, zaštite, upućivanja i saradnje u krivičnim i drugim postupcima i potpomognutog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima, uz poštovanje osnovnih ljudskih prava,

Dogovorile su se u vezi sa sledećim:

Član 1.**Oblasti saradnje**

1. Ovaj Sporazum uređuje pitanja koja se tiču saradnje Strana po pitanju prevencije, identifikacije, zaštite, upućivanja, saradnje u krivičnim i drugim postupcima i potpomognutog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima državljana Strana, a u svrhu unapređenja borbe protiv trgovine ljudima.

2. Ovaj Sporazum se primenjuje za svaki oblik trgovine ljudima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana.

3. Ovaj Sporazum se ne odnosi na postupak pružanja međunarodne krivičnopravne pomoći, koja je regulisana potvrđenim međunarodnim ugovorima i nacionalnim zakonodavstvom.

4. Saradnja predviđena st. 1 ovog člana će se odvijati na način koji je u skladu sa odredbama potvrđenih međunarodnih sporazuma i nacionalnog zakonodavstva Strana.

Član 2.

Definisanje pojmova

U smislu ovog Sporazuma pod pojmom „žrtva“ podrazumevaju se potencijalne, pretpostavljene i/ili identifikovane žrtve trgovine ljudima.

Pojmovi kojima su u ovom Sporazumu označeni položaji, profesije, odnosno zanimanja, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Član 3.

Nacionalne kontakt osobe i nadležni organi za sprovođenje Sporazuma

1. Nacionalne kontakt osobe

Za Republiku Srbiju:

Nacionalni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima Republike Srbije

Za Republiku Severnu Makedoniju:

Nacionalni koordinator za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija Republike Severne Makedonije

2. Nadležni organi za sprovođenje ovog Sporazuma

Za Republiku Srbiju:

- 1) Ministarstvo unutrašnjih poslova
- 2) Ministarstvo pravde
- 3) Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračke i socijalna pitanja
- 4) Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima
- 5) Republičko javno tužilaštvo

Za Republiku Severnu Makedoniju

- 1) Ministarstvo unutrašnjih poslova
- 2) Ministarstvo za rad i socijalnu politiku
- 3) Republičko javno tužilaštvo

3. Nacionalne kontakt osobe organizuju sastanke najmanje jednom godišnje, a prema potrebi i češće, na predlog jedne od Strana.

4. Strane se blagovremeno obaveštavaju o izmenama Nadležnih organa za sprovođenje Sporazuma.

Član 4.

Oblici saradnje

1. Nadležni organi Strana iz člana 3. stav 2. ovog Sporazuma sarađuju radi:

- 1) razmene informacija i podataka vezanih za identifikaciju žrtava;
- 2) razmene informacija u cilju pružanja zaštite i pomoći žrtvama trgovine ljudima i dobrovoljnog povratka u zemlju porekla;

- 3) razmene informacija i podataka u krivičnim postupcima, u cilju efikasnijeg krivičnog gonjenja učinilaca krivičnih dela, pre upućivanja formalnih zahteva za međunarodnopravnu pomoć u krivičnim stvarima u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom.
- 4) sprovođenja zajedničkih projekata u oblasti prevencije i borbe protiv trgovine ljudima;
- 5) organizovanja obuka, radionica i seminara i razmenjivanja iskustava u cilju jačanja kapaciteta za borbu protiv trgovine ljudima.

2. Saradnja nadležnih organa Strana koja predstavlja pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima između Strana vrši se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i relevantnim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 5.

Prevenција

Nadležni organa Strana preduzimaju aktivnosti sa ciljem prevencije trgovine ljudima, naročito u :

- 1) sprovođenju zajedničkih informativnih kampanja u cilju sprečavanja trgovine ljudima, a posebno trgovine decom;
- 2) sprovođenju zajedničkih aktivnosti na planu otkrivanja novih trendova vezano za trgovinu ljudima i stvaranju odgovarajućih mehanizama za adekvatno reagovanje;
- 3) prekograničnoj saradnji u oblasti prevencije trgovine ljudima, a posebno u cilju jačanja socio-ekonomskog položaja ranjivih kategorija;
- 4) razmeni informacija i drugih oblika saradnje u prevenciji trgovine ljudima.

Član 6.

Identifikacija žrtava trgovine ljudima

1. U cilju efikasne identifikacije žrtava trgovine ljudima, nadležni organi Strana u skladu sa svojim nadležnostima preduzimaju sledeće aktivnosti:

- 1) pokreću postupak identifikacije žrtava trgovine ljudima i to odmah po dobijanju informacije da se radi o mogućoj žrtvi trgovini ljudima u postupku koji predviđa nacionalno zakonodavstvo država Strana;
- 2) preduzimaju se sve neophodne mere za identifikaciju, uključujući razmenu informacija, naročito u slučajevima kada su žrtve trgovine ljudima deca, uzimajući u obzir najbolje interese deteta;
- 3) usklađuju postupke identifikacije žrtava trgovine ljudima u skladu sa svojim mogućnostima.

Član 7.

Inicijalno obaveštavanje

1. Nadležni organi Strana se međusobno obaveštavaju o svim pokrenutim postupcima identifikacije i identifikovanim žrtavama trgovine ljudima državljana Strana.

2. Inicijalno obaveštavanje se vrši odmah nakon identifikacije žrtava trgovine ljudima, a najkasnije u roku od 7 dana.

3. Nakon inicijalnog obaveštavanja, Strane preduzimaju sve neophodne mere, za procenu rizika i obezbeđivanje uslova za dobrovoljni povratak uz izričit pristanak žrtve, za pomoć i zaštitu žrtava trgovine ljudima.

Član 8.

Zaštita žrtava trgovine ljudima

1. U okviru svojih ovlašćenja i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom država Strana, nadležni organi iz člana 3. stav 2. ovog Sporazuma preduzimaju sledeće aktivnosti:

- 1) vrše inicijalnu procenu potreba žrtava trgovine ljudima;
- 2) obaveštavaju žrtve o njihovim pravima i obavezama vezano za smeštaj, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, pravnu pomoć, itd.;
- 3) izrađuju individualni plan usluga/pomoći i obezbeđuju pružanje potrebnih usluga i podrške u skladu sa mogućnostima, potrebama i interesima žrtava trgovine ljudima;
- 4) pružaju pomoć pri obezbeđivanju dokumenata potrebnih za utvrđivanje identiteta;
- 5) obezbeđuju vremenski period za odlučivanje/razmišljanje za žrtve trgovine ljudima kako bi se pružila pomoć i zaštita u periodu oporavka i izbegao uticaj na žrtve pretpostavljene žrtve trgovine ljudima, u meri u kojoj ova aktivnost ne dovodi u pitanje radnje koje sprovode nadležni organi u svim fazama odgovarajućeg postupka, a posebno kod istrage i krivičnog gonjenja učinilaca krivičnog dela trgovine ljudima;
- 6) izdaju dozvole za privremeni boravak žrtvi trgovine ljudima;
- 7) pružaju podršku žrtvi za učešće u krivičnom postupku.

2. Nadležni organi sarađuju sa organizacijama koje pružaju usluge žrtvama trgovine ljudima.

Član 9.

Potpomognuti dobrovoljni povratak žrtava trgovine ljudima

1. Strane preduzimaju potrebne mere radi obezbeđivanja blagovremenog i nesmetanog dobrovoljnog povratka žrtava trgovine ljudima. Dobrovoljni povratak se realizuje kroz koordinisano sprovođenje mera i aktivnosti koje se definišu kroz zajednički plan mera nadležnih organa država Strana odmah po prijemu obaveštenja o potrebi organizovanja dobrovoljnog povratka žrtve u zemlju porekla.

2. Nadležni organi pružaju žrtvi trgovine ljudima informacije o bezbednom povratku na početku perioda za odlučivanje/razmišljanje na jeziku koji žrtva razume, tokom pružanja pomoći žrtvi i odmah kada žrtva izrazi želju da se vrati.

3. Po prijemu inicijalnog obaveštenja i zahteva za potpomognuti dobrovoljni povratak žrtava trgovine ljudima, Strane koordiniraju aktivnosti i zajedno pripremaju plan mera koje se najvećim delom odnose na obezbeđivanje odgovarajućih identifikacionih isprava, prevoz, procenu rizika, pratioce i obezbeđivanje bezbednog okruženja za reintegraciju.

4. Kod realizacije povratka deteta žrtve trgovine ljudima u zemlju porekla, nadležni organi zemlje porekla dužni su da izvrše procenu svih rizika, procenu roditeljskih kompetencija, preduzmu neophodne mere starateljske zaštite i pruže neophodnu pomoć i podršku, a sve u najboljem interesu deteta. U slučaju kada se nakon analize navedenih podataka i rizika sumnja da su članovi porodice, roditelji,

odnosno zakonski zastupnici deteta uključeni u trgovinu ljudima, nadležni organi strana potpisnica kao nadležni organi zemlje porekla i/ili zemlje destinacije dužni su da preduzmu sve neophodne mere radi zbrinjavanja deteta na način koji je u njegovom najboljem interesu, dok se ne steknu uslovi za njegov bezbedan povratak.

5. Prilikom povratka punoletne žrtve trgovine ljudima, koja nije lišena poslovne sposobnosti i prema kojoj nisu primenjene mere starateljske zaštite, nadležni organi strane potpisnice koja je i zemlja porekla dužni su da izvrše procenu svih rizika u slučaju povratka uz obavezno informisanje žrtve o svim mogućim rizicima poštujući izraženo mišljenje i želju žrtve za povratkom u zemlju porekla.

6. Kod realizacije povratka žrtava trgovine ljudima koja je lišena poslovne sposobnosti nadležni organi zemlje porekla dužni su da izvrše procenu svih bezbednosnih rizika i preduzmu neophodne mere starateljske zaštite. Nadležni organi strana potpisnica pored određivanja staratelja posebnu pažnju posvetiće pružanju pomoći i podrške, a sve u najboljem interesu žrtve.

7. Svaka od Strana snosi svoje troškove vezano za potpomognuti dobrovoljni povratak na svojoj teritoriji, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 10.

Komunikacija

1. U zavisnosti od prirode konkretnog slučaja, komunikacija između nadležnih organa Strana ostvaruje se preko: nacionalnih kontakt osoba, kontakt tačaka nadležnih organa ili preko direktnih kanala komunikacije na srpskom, makedonskom ili engleskom jeziku.

2. Kontakt tačke nadležnih organa imenuju nadležni organi Strana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma i o tome obaveštavaju drugu Stranu preko nacionalne kontakt osobe.

3. Strane blagovremeno obaveštavaju jedna drugu o svim promenama vezano za kontakt tačke preko nacionalnih kontakt osoba.

Član 11.

Zaštita podataka o ličnosti

1. Uzajamna razmena podataka o ličnosti između nadležnih organa Strana sprovodi se u skladu sa relevantnim nacionalnim zakonodavstvom, uz uvažavanje uslova koje je odredio organ koji šalje podatke i poštovanje pozitivnih načela automatske i ne automatske obrade podataka:

1) Dostavljeni podaci ne mogu se koristiti u druge svrhe osim onih zbog kojih su prvobitno poslani bez saglasnosti organa koji šalje podatke.

2. Dostavljeni podaci se brišu ili ispravljaju ako:

1) se utvrdi da su podaci netačni;

2) nadležni organ koji šalje podatke obavesti nadležni organ koji prima podatke da su podaci prikupljeni ili dostavljeni protivno zakonu;

3) podaci više nisu neophodni u svrhe zbog kojih su dostavljeni osim u slučajevima kada postoji izričita saglasnost nadležnog organa koji šalje podatke da se podaci mogu koristiti i u druge svrhe.

3. Nadležni organ koji prima podatke dostavlja informacije o upotrebi podataka, na zahtev nadležnog organa koji šalje podatke.

4. Nadležni organ koji šalje podatke potvrđuje da se dostavljeni podaci tačni, neophodni i aktuelni. Ako se kasnije utvrdi da su dostavljeni podaci netačni ili neodgovarajući ili nije trebalo da budu dostavljeni, ili ako postoji obaveza da se podaci kasnije unište saglasno odgovarajućem nacionalnom zakonodavstvu nadležnog organa koji šalje ili prima podatke, o tome se odmah obaveštava nadležni organ koji šalje ili prima podatke kako bi ih uništio ili izvršio odgovarajuće izmene saglasno stavu 2. ovog člana;

5. Nadležni organ koji prima podatke dužan je da štiti dostavljene podatke od neovlašćenog pristupa, izmena ili širenja. Strane preduzimaju neophodne tehničke i organizacione mere za zaštitu svih razmenjenih podataka od slučajnog gubitka, slučajnog ili nezakonitog uništavanja, neovlašćenog pristupa, promena, širenja, uništavanja ili brisanja.

6. U slučaju neovlašćenog pristupa ili distribucije dostavljenih podataka, nadležni organ koji prima podatke odmah obaveštava nadležni organ koji šalje podatke o okolnostima koje su od značaja za neovlašćeni pristup ili distribuciju, kao i o merama koje su preduzete u cilju sprečavanja takvih incidenata u budućnosti.

7. I nadležni organ koji šalje podatke i nadležni organ koji prima podatke dužni su da vode evidencije o dostavljanju, prijemu, ispravkama ili uništavanju podataka.

8. Nakon dostavljanja podataka, nadležni organ koji šalje podatke, saglasno svom nacionalnom zakonodavstvu navodi rokove za uništavanje podataka kao i za ograničenja u pogledu njihove upotrebe, brisanja ili uništavanja, uključujući eventualna ograničenja u pogledu pristupa. Kada se neophodnost takvih ograničenja utvrdi nakon slanja podataka, Strane se o tome dodatno međusobno obaveštavaju.

9. Na pisani zahtev lica čiji su podaci dostavljeni ili se dostavljaju, to lice se obaveštava o dostavljenim podacima i u koje svrhe se upotrebljavaju, ako to dopušta nacionalno zakonodavstvo Strana. Ako lice na koje se podaci odnose dostavi zahtev za pristup, izmenu ili uništavanje dostavljenih podataka, nadležni organ koji prima podatke donosi odluku u skladu sa izjavnom nadležnog organa koji šalje podatke i u tom slučaju ta izjava treba da bude u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom nadležnog organa koji šalje podatke.

10. Nadležni organ Strane koji prima zahtev za dostavljanje podataka od državljanina druge Strane dužan je da odmah obavesti nadležni organ druge Strane pre dostavljanja tih podataka.

11. Podaci se ne mogu dostaviti trećoj strani osim uz prethodnu pisanu saglasnost nadležnog organa koji šalje podatke.

12. Dostavljanje podataka može biti odbijeno u slučaju kada takvo dostavljanje predstavlja pretnju po nacionalnu bezbednost ili javni red.

13. Strane preduzimaju sve neophodne mere u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom kako bi se izbeglo nanošenje štete trećim stranama kao rezultat dostavljanja, prijema ili upotrebe podataka kao i da se uklone preduslovi koji mogu dovesti do eventualnih negativnih posledica.

14. Ako Strana koja prima podatke ne postupa saglasno odredbama ovog člana, druga Strana koja šalje podatke može zatražiti brisanje ili uništavanje dostavljenih podataka.

Član 12.**Razmena i zaštita tajnih podataka**

Svaki nadležni organ obezbeđuje tajnost podataka primljenih od drugog nadležnog organa u skladu sa Sporazumom između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Severne Makedonije o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka od 28.02.2014. godine.

Član 13.**Organi nadležni za praćenje Sporazuma**

Organi nadležni za praćenje Sporazuma:

Za Republiku Srbiju:

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije

Za Republiku Severnu Makedoniju:

Nacionalna komisija za borbu protiv trgovine ljudima i ilegalnih migracija

Član 14.**Rešavanje sporova**

Bilo koji spor u vezi sa tumačenjem ili sprovođenjem ovog Sporazuma rešava se konsultacijama između organa koji prate sprovođenje.

Član 15.**Implementacioni protokoli**

Strane ili njihovi nadležni organi mogu u cilju realizacije ovog Sporazuma zaključivati implementacione protokole ili druge međunarodne dokumente za primenu ovog Sporazuma.

Član 16.**Stupanje na snagu, trajanje, izmene, dopune i otkaz**

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan prijema poslednjeg pisanog obaveštenja kojim Strane obaveštavaju jedna drugu o završetku unutrašnjih pravnih procedura koji su neophodni za njegovo stupanje na snagu.

2. Ovaj Sporazum se potpisuje na neodređeno vreme.

3. Ovaj Sporazum se može menjati i dopunjavati uz uzajamnu pisanu saglasnost Strana. Izmene i dopune stupaju na snagu u skladu sa stavom 1. ovog člana.

4. Svaka od Strana može jednostrano otkazati ovaj Sporazum uz dostavljanje pisanog obaveštenja o otkazu diplomatskim putem. Sporazum prestaje da važi po isteku devedeset (90) dana od dana prijema obaveštenja o otkazu.

Potpisano u Skoplju, dana 16.12.2019. u dva originalna primerka na srpskom, makedonskom, i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako verodostojni. U slučaju razlika u tumačenju, tekst na engleskom jeziku ima prednost.

ZA:
VLADU
REPUBLIKE SRBIJE

ZA:
VLADU
REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za potvrđivanje Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Severne Makedonije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima sadržan je u članu 99. stav 1 tačka 4. Ustava Republike Srbije, prema kojoj je u nadležnosti Narodne skupštine da potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. Razlozi za potvrđivanje Sporazuma

Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Severne Makedonije o saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima potpisan je u Skoplju, 16. decembra 2019. godine. Potpisan je na osnovu Zaključka Vlade Republike Srbije kojim je utvrđena Osnova za zaključivanje Sporazuma, usvojen tekst Sporazuma i ovlašćen potpredsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova dr Nebojša Stefanović za potpis. Sporazum je zaključen jer je postojala obostrana volja dve države da uredi saradnju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima.

Potvrđivanjem Sporazuma omogućuje se njegovo stupanje na snagu, kako je predviđeno članom 16. Sporazuma.

Saglasno članu 13. Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Sl glasnik RS“ br.32/13) Ministarstvo spoljnih poslova pokreće postupak potvrđivanja navedenog sporazuma.

III. Ocena potrebnih finansijskih sredstava za sprovođenje zakona

Za realizaciju ovog Sporazuma, potrebna sredstva u 2021. i 2022. godini biće obezbeđena u okviru limita na razdelu 15- Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Za sprovođenje ovog Sporazuma nije potrebno predvideti posebna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za Ministarstvo pravde.

Za sprovođenje ovog Sporazuma nije potrebno predvideti posebna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za Ministarstvo za rad, zapošljavanje, socijalna i boračka pitanja.

Za sprovođenje ovog Sporazuma nije potrebno predvideti posebna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za Republičko javno tužilaštvo.

Za sprovođenje ovog Sporazuma nije potrebno predvideti posebna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za Centar za zaštitu žrtava trgovine ljudima.